EL VOLUNTARIO DE LA LIBERTAD

organo de las brigadas internacionales

Año I N.° 1 — EDICIÓN CHECOSLOVACO-YUGOSLAVA — 7 de febrero 1938

Cehoslovaci i mi

Skupa smo krenuli prije petnaest stotina godina sa dalekih ruskih stepa, da s pjesmom osvajamo svijet. Rastadosmo se s njima na mjestu, gdje se danas prostire njihova otadzbina, a mi krenusmo dalje, ka jugu, u zelji za juznim suncem. Pobjedismo prkosne Ilire svojom dobrotom. Naselismo prostane i lijeke krajeve od Balkana do posljednjih obronaka Alpa, od Drave do Zadranskog mora, na sudaru dvaju civilizacija, istocne i zapadne, na opasnom raskrscu raznosmjernih imperijalistickih puteva. Htjeli smo da budemo prijateljska veza Istoka i Zapada, a bili smo zid, sprjecavajuci svojim zivotima teske sudare nepomirljive i besmislene mrznje. Izmedju nas i Cehoslovaka uletjese sinovi Djingis-kana Temudjina i rastavise nas zauvjek. Prostorno samo, jer smo duhovno produzili da zivimo istim teznjama: oni sa bakijom progresa Jana Husa, mi sa puskom u ruci, da zastitimo progres od palitelja aleksandrijske knjuznice («Ako je u njoj ono, sto je u Koranu, onda je suvisna — ako nije, onda je bezbozna*).

Kad smo se u devetnaestom vjeku sastali, da se dogovorimo o solidarnoj borbi protiv zajednickih tirana, nadjosmo da smo — obogaceni iskustvom i kulturom — ostali po prirodi nepromjenjivi, spremni na najvece zrtve za slobodu, ali vjecni prijatelji mira, svestranog napretka i medjunarodnog prijateljsva. Od tog vremena smo nerazdruzivi.

Prije svjetskog rata, pored Beograda i Zagreba Prag je bio centar nasih mladih studenata revolucionera, koji su kao ucenici njihovog neumrlog pretsjednika republike, profesora Masarika, sirili ideju slobode i medjunarodne solidarnosti u borbi protiv nacionalne i socijalne tiranije. Plodovi te borbe su u prvom djelu djelomicno ostvareni, ostatak je na domaku, kao rezultat nastavka te borbe.

Mi smo se opet nasli, daleko od nasih domovina, u Internacionalnoj Brigadi i vise nego ikad stopili, udruzeni u borbi sa plemenitom teznjom da spasimo slobodu Spanije, svjetsku demokraciju i citavo covjecanstvo, od ludjackih strasti razaranja, mracnih, srednjevjekovnih ideja poredka, koje prijete, da sretni zivot skore buducnosti, koji nas vec pozdravlja vedrim posmjehom punim obecanja — uniste zeljeznom kisom ubitacnih zrna, a zemaljsku povrsinu, koja treba da bude cvjetni rasadnik pun zivota, pretvori u hladnu pustos, iz koje ce se isparavati smortonosne pare bojnih otrova.

Nasa je odluka jedna i jedina:

Skupa sa Cehoslovacima, u Internacionalnoj Brigadi, rame uz rame za spaskim ratnicima i citavim naprednim covjecanstvom — u borbu — do kraje.

Poucení z února

Jednota mas - záruka vítezství

Vstupujeme do mesíce, slavného velkými boji mezinárodních pokrokových sil proti reakci a bohatého na poucení, platná dnes více nez kdy dríve.

Shodou okolností staly se v únoru nekolika roku posledního století události, které nejen v historickém sledu navazuji jedna na druhou, ale zejmé na svedcí o své vnitrní souvislosti a o faktu, ze zkusenosti predchozích boju mají rozhodující roli v bojích dalších.

Je to predne první spanelská republika, spadající do velkého období prevratu na sklonku minulého století. Byla vyhlásena 11. února 1873, tedy necelé dva roky po nesmrtelné Parízské komune. Hned okolnostmi svého vzniku byla odsouzena k smrti, ac mela vsechny objektivní predpoklady k vítezství. Ac nesporne vedl ní revolucní odpor lidových mas proti skrz na skrz prohnilému feudálnímu rezimu Burbonu a pod dojmen slavnych francouzskych revolucí a Komuny vznikla bezprostredne jen po *odstoupení* krále Amadea a byla vyhlásena liberálními poslanci kortesu. Masy nebyly v pohybu, republika nebyla jejich vlastním dílem a kortesy se ani nepokusily je mobili sovat na její obranu proti útocícím carlistum. Nebyly provedeny ani ty nejprimitivnejsí reformy sociální, pozemkové, ani v kolonií ch, ale ani politické. Vse zustalo pri starém, nic neríkalo masám lidu, touzícím po svobode, ze se veci zmenily vjejich prospech. Naopak vsichni ti znamenití liberální politikové, od prvního presidenta Stanislava Figuerase po Emilia Castelara, vsichni utekli nejen od svych drívejsích svobodnárkych zásad, ale sami zacali zrazovat republiku, kdyz —pod záminkou obrany území pred royalistickymi xzpourami— vypukly vzpoury "republikánskych" separatistu. Figueras utekl do ciziny a Castelar predal dobrovolne moc generálu Paviovi, ktery ovsem obratem rozehnal cortesy a instaloval diktaturu. Byl to pouze Pi y Margall, jeden ze svetlych postav spanelské demokracie, ktery zustal verny aspon programu své strany.

Zkusenosti z této republiky? Jsou a velmi poucné, trebas jsou jen negativní. První spanelská Republika musela padnout, ponevadz její vudcové nejen nemeli lid za sebou, ale ani se nesnazili získat jej ratim co reakce zustala pri plné síle. Republika zustala jen prázdným slovem bez obsahu, od níz pak utekli první ti, kterí ji vyhlásili —liberální krasorecníci, nemající nikdy duvery v lid, naopak obavající se ho více nez reakce.

Ubehlo více nez pul století, kdyz po velké reakcní vlne v Evrope, zpusobené nastolením krvavé hitlerovské hruzovlády v Nemecku, povstal rakousky proletariát se zbraní v ruce proti Dolfussove diktature. Nezapomenutelné jsou ony slavné dny, kdy Schutzbündlery v celé zemi a zejména v onom nesmrtelném vídenském Marxhofu, mizernymi karabinami odolávali kanonáde klerikál-fasistickych vrahu. Rakoustí byli potlaceni. I tento boj svetového protireakcního hnutí skoncil jeho porázkou, ale presvsechno, zkusenosti z techto boju jsou positivní. Vzpomenme si jen na —objektivne vzato neoduvodnenou— depresi, která tehdy po Hitlerove nástupu vládla v pokrokovém demokratickém tábore. Unor ve Vídni, boj Schutzbündleru —dodaly svobodomilovnym silám nové duvery v sebe a jasné poucení co nutno ucinit, aby se neopakovala nemecká tragedie a aby príští diktátorsky puc neskoncil pro nás tragicky. Rakoustí delníci bojovali isolovane, chudí rolníci jejich zeme nestáli po jejich boku, ba ani sama rakouská delnická trída nebyla sjednocena. A mezinárodní demokracie, ceskoslovenská, francouzská; madarstí, jugoslávstí delníci a pracující se na boj s nejvetsí dívali— ale nesli jej svymi Mezinárodními brigádami rozhodnout, ac na Breneru stálty Mussoliniho divise, pripravené intervenovat.

A jestli v techze dnech, v únoru 1934 jsme vzrusene sledovali velké protifasistické hnutí parízského lidu, cetli o mohutné generální stávce, kterktera v zárodku udusila pokus reakce o uchopení moci, —kdyz jsme s jásotem prijali zvest o vytvorení jednotné fronty francouzské delnické trídy na barikádách za boje— právem jsme si rekli, ze zapocala nová éra. Francouzsky proletariát se sjednotil vcas a umel najít cestu k rolníckym, maloburzoasním vrstvám, k pevnému spojenectví, které je zárukou vítezství demokracie nad fasismem a zástitou národa pred cizím imperialismem.

A jestli záverem vzdáváme svuj hold velkému a statecnému spanelskému lidu, ktery ve volbách 16. unora 1936 vlozil vládu svych vecí do rukou své Lidové fronty, ciníme tak plni radosti. Volební vítezstvi Lidové fronty nejen otevrelo brány sociálním reformám ve prospech lidu, po tisíciletí ujarmenému, umoznilo

(Dokonceni na str. 8)

Biblioteca Nacional de España

Príležitost k velkym cinum

Ucit spanelské kamarády a pomáhat jim rust

Listy Mezinárodních brigád prinesly koncem listopadu minulého roku clánek komisare-inspektora LUIGI GALLA, ve kterém nase nejnaléhavejsí úkoly byly shrnuty ve dva body: rychlá a dukladná vojenská instruktáz novych spanelskych brancu a smelé a rozsáhlejsí vyzdvihování spanelskych velících kádru z nasich rad.

Bylo uz casto receno a je znovu nutno pripomenout, ze nasim Interbrigádám, tak znamenite se osvedcivsím v bojích, dostalo se vznikem velké a potentní spanelské Lidové armády, nového a velmi dulezitého ukolu vychovného. Zejména dobytí Teruelu vyhradne mladymi spanelskymi brigádami, bez bezprostrední úcasti Interbrigád dokázalo, ze útocná hodnota spanelskych vojáku dospela stejné urovne jako vojáku proslych zahranicními válecnymi a vojenskymi zkusenostmi. Vzhledem k sestiset tisícové spanelské Lidové armáde, se tedy teziste vyznamu internacionálu v Interbrigádách presunulo z vyznamu útocné kolony na pole vychovné —ovsem vychovné nejen teorií, ale predevsím bojovym príkladem, praksí.

Jestlí jsme se puvodního bojového úkolu zhostili dobre a nase frontovní vykony vesly uz do slavnych stránek mezinárodních boju za svobodu, v dnesní etape nám, interbrigadistum pripadá ukol jeste odpovednejsí. Jak totiz dnes vychováme spanelské novácky, pridelené do nasich útvaru a tvorící jejich vetsinu, jak pomuzene rustu na velící místa starsím spanelskym kamarádum, tak bude nase dílo konecne posuzováno a podle toho bude také vypadat príští armáda spanelského lidu.

V mnohych útvarech byly do nedávna nedostatecné znalosti spanelstiny prekázkou dukladné instruktáze spanelskych kamarádu a kádru. Tato skutecnost musí prestat, nasi kamarádi-internacionálové, pricházející v úvahu jako instruktori, musí se svedomite ucit a v nejkratsí dobe skutecne naucit na tolik spanelsky, aby mohli prenést své znalosti a zkusenosti na spanelské kamarády. Vubec, osvojit si beznou spanelstinu, to musí byt heslem kazdého dobrovolníka v nasich jednotkách. Nejen pro úcely vojensko-technické (nelze prece rídit útvar, slozeny z vetsiny spanelskych bojovníku, bez znalosti jejich reci), ale v zájmu jeste uzsího sblízení s kamarády, s celym lidem. Pronikajíce ze svého recového prostredí mezi spanelské kamarády a tlumocíce jim své myslenky, své znalosti, své vedomosti a politické názory v jim srozumitelném jazyku, upevníte jejich sympatie a vdecnost za mezinárodní solidaritu.

Do nedávna citelnym nedostatkem byl pomerne maly pocet schopnych spanelskych stredních kádru. Republika usilovne odstrañuje tento nedostatek a jak dokazuje Teruel, s rostoucím úspechem. Nase Mezinárodní brigády braly úcast na vybudování a vsech uspesích nasi Lidové armády a ani v této otázce nesmí zustati Republice nic dluzni. Z vlastní zkusenosti víme, ze s rostoucí odpovedností vyvíjí se schopnosti, chut k práci a iniciativa. Proto nasi kamarádi velitelé nesmí se obávat a musí odvázne pomáhat spanelskym kamarádum v nasich radách v rustu na velící místa.

Bude nesmazatelnou ctí a chloubou vsech interbrigadistu, budeme-li moci rící, ze jsme vychovali tolik a tolik schopnych spanelskych velitelu. A nade vse vykonáme nehynoucí dílo solidárni pomoci spanelskym kamarádum a celému národu, ktery nám nikdy nezapomene, ze jsme svymi tely pomohli zadrzet neprítele a vychovou novych sil pripravit vítezství.

Checoslovacos y Españoles

Obreros de las grandes fábricas de Bohemia, labradores de los campos y montañas de Eslovaquia, estudiantes e intelectuales de Praga... Todos vinieron. Yo vi desfilar a los primeros voluntarios checoslovacos. Alegría en sus rostros y voluntad de vencer en sus corazones. Les saludamos con el puño cerrado. Porque al levantar el puño expresaba lo que sentía de ellos... Hombres de Checoslovaquia, muchos vinieron, muchos no volverán. Estos cayeron sabiendo que su obra sería continuada por sus camaradas. Y fué continuada. Sus compañeros atacaron Belchite, lo envolvieron en su avalancha de sangre joven. La Democracia checoslovaca, junto con el gran Pueblo Español, libraba una batalla con la reacción checoslovaca aquí, en tierra española.

Soy joven y español. Y los checoslovacos merecen mi más grande gratitud. Y esto no lo digo yo solo. Lo dicen millares de jóvenes, que ven en los disparos de la batería checoslovaca "Gottwald", en los fusiles erizados de bayonetas, sostenidos por las enérgicas manos de los checoslovacos del batallón "Dimitrov", esos hombres de pulso firme y valor concentrado, una ayuda inmensa para aplastar a la peor y más cruel de las reacciones, el fascismo, dándoles al mismo tiempo un porvenir sano y feliz. Lo dicen millares de españoles, que ven en los checoslovacos una ayuda más para la independencia del sagrado suelo español, mancillado por las manos sangrientas de Hitler y Mussolini.

Y cuando acabe la guerra, y cuando vosotros volváis a vuestros países, cuando España será libre, yo soldado español, recordaré a la generación venidera todo aquello que nuestros hermanos checoslovacos han hecho por el porvenir feliz y alegre de todos los españoles.

Y os juramos, que si alguna vez, vosotros, allí en vuestro lejano país, necesitáis ayuda, serán los españoles todos los primeros en correr a ayudaros y a destrozar definitivamente al fascismo.

Félix NAVARRO

Na cestu

S radostí predkládáme ceskoslovenskym a jugoslávskym kamarádum dobrovolníkum a jejich útvarum ve spanelské Lidové armáde nás novy list, tydenní ceskoslovensko-jugoslávské vydání "Voluntaria de la Libertad".

Krome "Dimitrovisty", ruznych bulletinu a casopisu jednotek, jejichz pusobnost byla celkem omezena na jejich útvar, nebylo dosud orgánu vsech ceskoslovenskych a jugoslávskych dobrovolníku, ktery by byl zároveñ autoritativním tlumocníkem zásad a smernic "Válecného komisariátu armády a Mezinárodních brigád. Dosavadní nedostatek takového orgánu, recove prístupného pro pocetné dobrovolníky nasich recovych skupin, byl casto prícinou urcitych obtízí, které nyní odpadnou. Nás list vsak nebude jenom orgánem komisariátu. Pravidelne tydne bude uverejñovat korespondenci, clánky z nasich jednotek, informativní clánky ze Spanelska a vysvetlovati politickou situaci. Klade si za úkol prohloubit bratrsky svazek mezi nasimi dobrovolníky a spanelskymi kamarády, kterí uz dnes tvorí vetsí cást muzstva a kádru v nasich útvarech Mezinárodních brigád. Tuto cást svého ukolu bude nás list plnit clánky ve spanelské reci — zejména clánky vojensko-technickymi, které mají pomoci pri instruktázi a zvedání úrovne spanelskych kádru a bojovníku, hlavních to predpokladu úspesného boje.

Je ovsem prirozené, ze, jsouce orgánem pro ceskoslovenské a jugoslávské dobrovolníky, budeme uverejñovat príspevky ve vsech recech národu obou zemí. I tím chceme byt pojítkem mezi vsemi národy nasich zemí, orgánem jejich antifasistické Lidové fronty, nezbytného to predpokladu pro zdolání vnejsích i vnitrních fasistickych neprátel.

Ze na tomto díle sjednocení národu proti fasismu, budeme Cechoslováci a Jugoslávci spolupracovat na sloupcích téhoz listu, to povazujeme za stastné navázání na staré tradicní bojové sourucenství, táhnoucí se staletími a specetené v tomto osvobozovacím boji spolecnymi úspechy, spolecne prolitou krví.

Proniknuti jednou myslenkou, jsme si jisti, ze spolecnou prací a podporou vsech dobrovolníku, nás casopis bude plnit své ukoly tak, jak to odpovídá cestnému místu ceskoslovenskych a jugoslávskych dobrovolníku v bojích za nezávislost Spanelska a svobodu vsech národu sveta.

Redakce.

Biblioteca Nacional de España

Miliony pro republikánské Spanelsko

Lid Ceskoslovenska jde s námi

Nikdy jsme nepochybovali, ze velká vetsina lidu Ceskoslovenska, jez nás dobrovolníky sem poslala se zbraní hájit vec mezinárodní demokracie, s vrelou sympatií sleduje prubeh boju o vítezství Spanelské republiky. Vsechny dosavadní akce solidarity —príchod novych kamarádu dobrovolníku, vyslání polní nemocnice "J. A. Komenského" a její doplňování lékarskym personálem a léky, vánocní akce, znacné vydrzování domova baskickych deti ve Francii, mnozství potravin pro lid —to vsechno byly krásné dukazy praktické solidarity.

Doma snad ani neví, ze vsechno co lid Ceskoslovenska podniká na pomoc republikánskému Spanelsku, jest zdejsím tiskem neobycejne vyzdvihováno a opravdu masami spanelského lidu s vrelou vdecností kvitováno.

V Ceskoslovensku probíhají nyní dve velké akce: akce dárcu krve a vselidová kampaň pro vyslání vlaku potravin pro republikánské Spanelsko. V celé zemi probíhají velké projevy, jichz se úcastní dosud nebyvalé masy obyvatelstva vsech vrtsev. V Praze byla obrovská schuze v "Lucerne", na níz se súcastnilo 5.000 lidí, zatím tisícové zástupy —kterym se uz nedostalo místa— trpelive stály na prilehlé Stepánské ulici a Václavském námestí a poslouchaly vysílané projevy. Zde byla také, za prítomnosti spanelského zástupce, profesora *Sabrase*, podána zpráva o vysledcích dosavadních akcí. Za minuly rok se vybralo 1 a pul milionu korun, byla vypravena nemocnice, udrzován detsky domov, 1500 csl. dobrovolníkum poslány dárky. Na tomto a podobne hromadne navstívenych projevech v Brne a Bratislave, odvedli a upsali úcastníci 200.000 Kc na kampaň vlaku potravin a prihlásili se sta darcu krve. Na jednom z techto projevu dala jedna prítomná sluzebná 3000 Kc —své celozivotní úspory. Marne odmítali sberatelé tuto obet. "Se svymi penezi mohu naloziti jak chci". Venovala je akci pro demokratické Spanelsko. Ona neznámá zena stala se symbolem faktu, jenz v nás dobrovolnících utvrzuje odhodlanost a duslednost v boji do vítezného konce, faktu, ktery jasne ríká, ze cely lid Ceskoslovenska je s námi!

(Iz internacionalne korespondencije)

Pomoc republikanskoj Spaniji znaci oacuvanje mira

Pobjeda herojskih vojnika spanske narodne armije, koji su jurisali na Teruel i predali kljuce toga grada svojoj legalnoj vladi, raznjela se je kao dah svjezine na sve strane svijeta, razgoneci sve sumnje malodusnih. Ali nije dovoljno uskliknuti "Hura"! Demokratske mase sirom cijeloga svijeta moraju da izraze svoje usticenje i na drugi nacin, a u prvom redu svojom materijalnom pomocu: treba spanskim zenama poslati hljeba, djeci mlijeka, ranjenicima bolnicki materijal U svijetu se je i do sada prikupljalo za Spaniju, ali sada treba uciniti stostruko vise. Za vrijeme dok se oni u nadcovjecnim naporima bore i ginu za slobodu, ostali zivu — istina skromnim zivotom, ali u sigurnosti. Treba uciniti nesto vise za one koji se bore izvanrednom smjelosc u za slobodu cijelog covjecanstva.

Redakt. Sinkule zdraví spanelsky prof. *Sabrase*, zástupce spanelského ministerstva soc. péce (projev v Lucerne v Praze 17. ledna 1938).

Organizovan je komitet Pariz-Madrid, koji ima svoje podruznice po svim mjestima i tvornicama oko Pariza. Doskora ce da krene trecitransport, na trideset ñamiona saoko 450 tona hrane i odjece za Spaniju, a nekoliko dana poslje toga krenuce cetvrti sa 1050 tona na 70 kamiona kao pomoc pariskih sindikata. Posvuda se organiziraju odbori za pomoc Spaniji.

Na godisnjicu Narodnog fronta 20 februara priredice se u Francuskoj, Engleskoj, Americi, Svedskoj, Norveskoj i drugim zemljama "Veliki dan pomoci republikanskoj Spaniji", kojom ce se prilikom skupljati prilozi.

Z Liebknechtovy baterie

SHLEDANI PO LETECH

V Ceskoslovensku, na Podkarpatsku je okres Velky Berezny s vesnickou Zábrod. Tu zila rodina Juraje Kováce, chudého podkarpatského bedñaka. Syn Jurko chodil ao skoly do Velkého Berezného se svym kamarádem Habermanem. Pamatujete se na pomery za staré královské vlády. Do skoly se chodilo v zime, v necase a mrazu, po blátivé ceste, — v léte bylo plné ruce práce doma, na bednych otcovskych políckách a lukách. Bdyz zacala svetová válka, chopil se Jurko dreveného pluhu a jeho kamarád Haberman sel, 12 lety, do ucení do Uzhorodu. A od té doby se nevideli.

Hned po válce uz dospelejsí Jurko stal se clenem Kurtyakovy nacionalistické strany a pak i strany agrární. Presto musel tezce vydelávat svuj chleb na zábrodské Bandlinerovské pile. Agrární páni potrebovali jeho hlas, v tezkém zivote mu vsak nepomohli. Jurko, jako tisíce jinych chudych Podkarpatska a Slovenska musel se vystehovat za zivobytím do Kanady. Haberman, jeho kamarád, po prevratu byl za zivobytím ve Slovenském Novém Meste. Vznikla madarská komuna a Haberman se zaradil do jejich oddílu a bojoval proti rumunské intervenci. Po 14 mesících zajetí v Rumunsku se vrátil do Ceskoslovenska, hned byl odveden a slouzil v ceskoslovenské armáde. Zivot ho vedl ruznymi cestami po svete. Tu rok, tam ctyri roky, jak ho honba za existencí vedla.

Spanelstí generálové vyvolali vzpouru proti své zemi, spanelsky lid potreboval pomoci. Jurko Kovác v daleké zámorské Kanade neváhal ani chvílicku a v krátké dobe se octl na spanelské pude. Také Haberman slyse l volání spanelského lidu. A tak v jednom meste ve Spanelsku, v jedné místnosti na kavalcích 3 dny lezí vedle sebe dva podkarpatstí dobrovolníci. Vzpomínky na domov, príbehy z chlapeckych let, obrázky dávno zaslych dob se sbíhají a tu teprve poznávají dva kamarádi, ze tato velká osvobozovací válka znovu spojila jejich osudy, kdysi tezkym zivotem rozdelené. A nyní v Liebknechtove baterii spolecne posílají fasismu své, "zhavé pozdravy".

POZDRAV Z DOMOVA

Vsem bojovníkum Mezinárodní brigády a byvalym clenum Federace verejnych zamestnancu!

V Praze, 11. ledna 1938.

Mimorádny sjezd Federace verejnych zamestnancu, konany ve dnech 8. a 9. ledna 1938 v Praze vzpomínaje hrdinného boje spanelského lidu, zasílá Vám, kterí jste neváhali po jeho boku postavit se do boje na obranu svetového míru, pokroku a kultury, svoje vrelé, revolucní pozdravy. Jsme si vedomi velikych obetí, které ochotne v zájmu boje proti reakci a mezinárodnímu fasismu prinásíte. Ocenujeme Vasi oddanost delnické tríde a prohlasujeme, ze i my zde napneme jeste více dosud vsechny svoje síly, aby i v. Csl., doslo co nejdríve k vytvorení jednotnych odborovych organisací a lidové fronte, o cemz téz jednáme na nasem sjezdu. Veríme, ze tito cinitelé porazí csl. reakci a zajistí pracujícím jejich lidská práva a opravdovou svobodu.

Soudruzi — kamarádi! V soudruzském pozdravu tiskneme Vám v ducha ruku s prániím brzkého vítezství nad fasistickymi barbary.

Jménem delegátu mimorádného sjezdu Federace verejnych zamestnancu.

Kos JOSEF, predseda. Pokorny JAN, tajemník.

Predsenictvo projevu v Lucerne. Nahore loze se zenami debrovolniků.

Biblioteca Nacional de España

Por la capacitación de mandos

I

El problema táctico de cada mando

Cada mando, en las grandes y en las pequeñas unidades, tiene un problema táctico planteado: el que relaciona su situación táctica con las futuras y probables misiones.

Si no existiese este problema, si se diera por resuelto, sería porque la guerra hubiese terminado ya. Se trata, por tanto, de un problema vivo y en pie, del primer paso para ganar la guerra y ganarla cuanto antes. Toda esta trascendencia tiene, como se ve, la cuestión que examinamos. Bien sé que los jefes y oficiales del Ejército popular se preocupan constantemente de mejorar la situación de su unidad desde el punto de vista táctico, que dedican sus mayores esfuerzos a perfeccionar las organizaciones defensivas y proyectar y realizar, casi siempre con buen éxito, golpes de mano audaces que mantienen en tensión los nervios del enemigo. Pero esto último, con ser muy importante, no es lo esencial, y queda como reminiscencia de la primera fase de esta campaña, de la fase heroica a la que tan bien se adaptaba nuestro espíritu guerrillero, la fase de las incursiones y los certeros golpes de mano, primero sobre un cuartel, después sobre una altura, una casa, etc., fase caracterizada por estas dos palabras: audacia y valor.

Es lo cierto que con estos dos ingredientes indispensables, pero no suficientes, no hemos podido hacer otra cosa que llegar en casi todos los frentes a situaciones estabilizadas. Y ello porque, además, *se precisan otras dos cosas fundamentales: organización y mandos.* La

¡La comida!

primera se ha logrado en parte considerable. En la segunda, nos queda aún bastante camino por recorrer. Hay que educar a todos los mandos en la comprensión de la necesidad de su capacitación técnica. Y así podremos proseguir una segunda fase ya iniciada, cuyo objetivo es la creación de un Ejército regular y moderno. No vale, por consiguiente, que ningún mando se disculpe arguyendo que él ya tiene estudiado su problema y que el día que haya que avanzar todo quedará preparado en unas horas; eso sería tanto como fiarlo todo a la improvisación, de tan funestos resultados. *Tampoco es preciso esperar órdenes para pensar ni planear por cuenta propia sobre la manera de resolver la situación hacia adelante, esto es, estudiando el procedimiento de conquistar los objetivos que presenta el frente de cada unidad; aun cuando, claro es, no se ejecute nada de lo proyectado hasta recibir órdenes del escalón superior o merecer de éste aprobación.* Y es conveniente en grado sumo esta preparación de los mandos, a base del problema táctico de cada uno, por las siguientes razones:

Primera. Porque este ejercicio de la reflexión sobre la situación que se está viviendo, aparte indicar una gimnasia mental muy saludable, fomentadora del golpe de vista táctico, no precisa del artificio de otros métodos de enseñanza más académicos y teóricos, en que la tarea preliminar consiste en crear el ambiente y hacer entrar en él a los ejecutantes del tema planteado.

Segunda. Porque si nadie ignora la necesidad de cultivar todos los detalles de una situación estabilizada (perfeccionamiento de las obras, limpieza de las trincheras, organización de los relevos, instrucción en general, etc), todo ello es transitorio y secundario en relación con el examen de nuestras posibilidades de ataque: *pensar en la ofensiva es crear el espíritu ofensivo.*

Tercera. Porque meditando cada mando sobre la resolución de su problema táctico, cuando la orden de ataque llegue, *se sabrá lo que se puede y lo que no se puede hacer*, y se sabrá cómo hacerlo, e incluso se llegará a ofrecer al jefe superior inmediato sugerencias o iniciativas de un valor inestimable, y

Cuarta. Porque, tarde o temprano, cada mando tendrá que resolver su problema; y hay que mimarlo y madurarlo bien en el pensamiento propio para ahorrar vidas, marchar sobre seguro y economizar tiempo y energías.

No es, pues, cosa baladí que cada mando se preocupe de lo que constituye la esencia de su función en un porvenir próximo; ni se trata de un puro pasatiempo, propio de frentes estabilizados, que se le propone para entretener su atención y su actividad. La integración de esta labor generalizada a todos los mandos es un problema fundamental para acelerar el término feliz de esta guerra. No hay que pensar en que la victoria se logre a costa de librar, por cada quince o veinte kilómetros que se recuperen en profundidad del territorio faccioso, una nueva batalla. *Dos o tres batallas de gran envergadura y dureza han de bastar para acentuar la desmoralización de las fuerzas rebeldes y provocar el desmoronamiento vertical de su espíritu de resistencia.* Pero si la campaña ha de decidirse en número tan limitado de brutales

Breve momento de calefacción, después de un ataque en el sector de Teruel.

choques, del éxito que se consiga en el primero depende mucho todo lo que venga después; y entre otras cosas, la cantidad y calidad de la fe que cada mando tenga en el triunfo y la confianza en sí mismo que adquiera refrendada por la realidad. Mas para que el primer resultado nos sea favorable, es preciso que cada mando se encuentre capacitado para obtenerlo; y esta capacitación no es producto sino del modo cómo enfoque y resuelva su problema táctico.

En la medida que todos los mandos se den cuenta de su problema hasta percibir sus más finos matices, en la medida que lo sientan, comprendan y sepan vivirlo con intensidad, así estaremos más cerca o más lejos del final.

El problema defensivo de todos o casi todos los mandos está resuelto, y todos cumplen su deber al atenderlo y alimentarlo con minuciosa previsión. Pero, además del cometido eventual que la situación estabilizada les impone, existe para todos la misión revolucionaria de vencer, y para vencer, cuando el momento llegue, de atacar.

¿Cómo debéis acercaros, mandos del Ejército popular, a vuestro problema? Sin confiar demasiado, mandos todavía jóvenes casi todos, unos por la edad y otros por el poco tiempo de ejercicio en la función, en vuestra agilidad mental, en vuestra experiencia, en vuestros éxitos ni en vuestra suerte, y sin sentiros tampoco empequeñecidos ante él por falta de preparación profesional. El sentido táctico no es difícil de adquirir para los habituados a pensar y a hacer. *Estudiad para que la técnica militar se someta a vuestra voluntad.* Pensad, pensad por vuestra cuenta sobre la forma mejor de resolver hacia adelante la situación de vuestra unidad. *Napoleón afirmaba: "No es un genio quien me dice en cada momento lo que debo hacer: es la reflexión, la meditación."* Pero, además de pensar, ordenad vuestras ideas. Precisamente para ordenarlas y para orientar la estructuración de un plan completo en orden a la resolución de vuestro problema, en sucesivos artículos, si tenéis la paciencia de seguirme, voy a esbozaros un método.

Teniente Coronel ESTRADA

Biblioteca Nacional de España

Z Gottwaldovy baterie

LIST DOMU

... Pres to, ze dnes bohuzel nase baterie nestrílí, jest v ní plno zajímavostí. A pres to, ze se nesúcastníme prímo boje, nezustáváme lhostejní pri náletech fasistu a slysíme-li zvuk avionu, kazdy ceká na povel naseho velitele: "K palbe." Dnes nase baterie ceká na zbrane a pripravuje se zastati místo, které ji v boji náleží.

S velkym zájmem sledujeme paibu nasich spanelskych kamarádu: "dobrá ráno... krátká... akorát kam patrí", drzíme jim pri tom palce a tesíme se, ze v nejblizsí dobe ukázeme fasistum, jak je ceskoslovensky lid "má rád". Dáme jim co jim patrí. Cekají nás tezké a tvrdé boje. Bude treba dorazit sakala. To nejsou jen planá slova, na tuto skutecnost se opravdu pripravujeme.

U nás v baterii je zivo. Cvicí se, schuzuje se, cte se a debatuje. Máme chvilku casu i na kopanou, hrajeme woley-bal a opet cvicíme, cteme, píseme známym. Radujeme se s celym svetem, ze Teruel je nás, ze celé Spanelsko bude nase, ze cely svet bude patrit nám. Hledíme s radostnou duverou vstríc novému roku.

Baterie pracuje. Pri práci vidíte vsechny, pocínaje nasím velitelem, soudruhem Lastovickou a konce kamarády, kterí prijeli do nasí baterie pred nekolika dny. Soudruh Lastovicka se zájmem sleduje pokroky protiletadlovych zbraní. Probírá historii strelby nasí baterie, ucí se a ucí nás. Zkusenosti baterie staly se pod jeho vedením zivou silou. A jeho rozkazy byly a budou smrtí pro fasistická letadla. Jeho "pravá ruka" a nás politicky komisar Bohous Machácek stará se o satstvo, jídlo, zaopatruje cigarety, prinási noviny, snazí se vyhovet muzstvu po vsech stránkách. A tak jako kdysi se staral, aby jeho obvod byl mezi prvymi, chce toho dosáhnouti i v "Gottwaldove baterii". Je opravdovym politickym komisarem, vyrostl mezi lidmi, rozumí jejich radostem i strastem, dokonale s nimi srostl.

Laco Holdos, nás mlady teniente (porucík) pracuje s úsmevem a studuje organisaci baterie. A obcas, kdyz má volnou chvilku, vypráví nám o "osvíceném pánovi". Pan Hlinka snad si ani nedovede predstavit, jak se jeho postava zde stala zivou. A Laco dovede o nem vtipne vyprávet.

Ping-pong-dnes na stole-zitra ve vzdusném prostoru.

Práce letí jako na bezícím pásu, ovsem ne na tom kapitalistickém. Zde se pracuje s radostí, s písnickou na rtech. A pracuje celá baterie. Zde sedí a zamyslene se dívá do novin soudruh Holovka. A bylo by nutno ríci nekolik slov o Svitáckovi, o Stegmarovi, Chlupovi a o vsech kamarádech, ale stací jiste ríci, ze vsichni kamarádi jsou spojeni v jeden pevny kolektiv, baterii, která srazila na dvacetpet letadel a nescetnekráte zabránila fasistickym vrahum provádeti svoje zlociny.

Písete nám, ze nás máte rádi. Jsme o tom presvedceni a dokázali jste to znovu svymi bohatymi vánocními dárky, s nimiz jste nám poslali kus mezinárodní solidarity. Jsme vasi v boji a vy patríte nám. Patríte nám, kterí jsme zvedli zbrane, kdyz toho bylo treba a jsme presvedceni ze udeláte totéz. Znicíme spolecnymi silami fasistické barbarství. Vy soudruzi a prátelé jste pro nás velikou silou, o které jsme si jisti ze nezklame.

A jeste neco o nasem zivote. Den zacínáme zpevem. Jiz ráno muzete slyset" Velecky zámek", lidové a revolucní písne. Zpívají se ceské, madarské, nemecké a slovenské písnicky. Dokonce uz i nase okolí zpívá nase lidové písnicky. Jdeme na cviciste, k delum, k aparátum, zaucujeme spanelské kamarady práci u prístroju a vracíme se za zpevu valencijskymi ulicemi. Jdou zeny v zásterách, remeslníci s náradím a vsichni nás zdraví zatatou pestí. Houf zvedavych detí prodluzuje nás pruvod.

A zajdete s námi do kasáren. Prectete si nás nástenny casopis "Zrcadlo Gottwaldovy baterie". Jest v nem soustreden zivot baterie. Zaznamenáváme v nem svoje úspechy, ale také nedostatky, abychom se z nich ucili a vyvarovali se jich.

A opodál skupina kamarádu cte spolecne dopis, jinde zase nekdo si cte sám pro sebe. Je v podezrení, ze mu píse zába. A vsichni se s ním radují, ze ho má ráda. Kamarádi ho mají také rádi.

A uz jsou zde noviny z Ceskoslovenska Zatínají se pesti proti Henleinovi a jeho pomáhacum. Avsak zase radostná zpráva: Lidová fronta je na pochodu, Ceskoslovensko bude demokratické, staví se svoboda. Delníci, soudruzi, prátelé spojte se a nedejte fasistum vzduchu! Vidíme nebezpecí, které vám hrozí!

Písí se dopisy: — Jak mu mám odepsat! Jak mohl takového neco napsat! Pravda, vzdyt to jeste jasne nechápe, nemel moznost se sem dostat, mnoho pracoval, nemohl docházet na delnické schuze. Musím mu vysvetlit. A co ta moje zába? Zase se ji styská! Reknu ji, at bojuje doma víc, v boji jsme vzdycky spolu. Do boje devce, pripravuj jinym a sobe lepsí zivot!

Stmívá se a do ticha zaznívá písnicka: "svet patrí nám". Koncí den, o nejz jsme zase blíz k víteznému konci.

J. JAKSIC

Bojuje se ve vzduchu.

Postavy lidové armády

V této rubrice budeme soustavne uverejñovat portréty velkych osobností a hrdinnych bojovníku spanelské Lidové armády. Zacínáme-li radu nácelníkem republikánského generálního stábu, projevujeme tim predavsím duveru armády a lásku lidu tomuto organisátoru nasich vítezství.

General VICENTE ROJO

Puvodem z maloburzoasní rodiny, jako elév vojenské akademie, svoji prirozenou houzevnatostí rychle prekonal prekázky kladené mu v cestu reakcním rádem. Brzy se stal — pres své republikánské smyslení — ucitelem strategie pechoty na vojenské skole v toledském Alcázaru. Tu ho zastihlo také fasistické povstání generálu a jenom náhode mozno dekovat, ze byl prehlédnut a nebyl jako republikán popraven. Hned se prihlásil k organisování republikánské obrany. Vedl operace na Guadarrame, u Talavery a byl konecne generálem Miajou povolán za velitele stábu obrany Madridu. Dnem i nocí sedel tehdy uz major Rojo nad plány a rychlymi rozkazy spoluresil prekotne se menící bojové situace. Tehdy se ukázal strízlivym stratégem, pro nejz obrana tohoto srdce Spanelska byla resením operacního problému. Byl muzem na svém míste, dobre vedoucím, ze v tak nebezpecnych momentech vyhraje nadsení, zasahující jako materielní síla ve chvíli a na míste strízlive uvázenem. Z techto dnu pochází duverné prátelství mezi velkymi vojáky naseho boje — mezi gen. Miajou a Rojem.

Kdyz zacala druhá Francova ofensiva na Madrid, vedl Rojo pohyblivou strategickou obranu na Jarame a na Guadalajare, rídil veldou porázku italskych divisí.

Nastoupila nová vláda — Negrinova — a ministr národní obrany, Prieto, povolal Roja za nácelníka hlavního stábu, aby tam organisoval ofensivní období republikánské armády. Operace u Brunete a na Aragonu dokázaly hodnotu techto príprav. Kdyz pak — pres uvolnení velkych fasistickych sil na severu a jejich soustredení na stredních frontách, Lidová armáda predbehla neprítele a rozbila jeho plány dobytím Teruelu, stává se — nyní uz generál — Rojo stratégem svetového jména. Zhostil se tezkého úkolu predejít neprátelsky úder necekanym protiutokem, jak se to nepovedlo mocnejsím armádám v obdobnych situacích.

Byl-li generál Rojo presidentem Republiky odmenen vavrínovou plaketou Madridu, udelenou dosud jen madridskému hrdinovi generálu Miajovi—je to dustojny vyraz uznání mimorádnych schopností a zásluh tohoto mladého nácelníka republikánského generálního stábu. A co je v této a ve vsech osvobozovavích válkách nejdulezitejsí: toto uznání a odmena plne odpovídají smyslení a prání lidu.

Biblioteca Nacional de España

Kriza u Francuskoj i Evropa

Da bi se shvatilo koliki znacaj imaju politicki dogadjaji u Francuskoj, neobicno je vazno znati kakav uticaj imaju engleski reakcionarni i kapitalisticki krugovi na sve politicke promjene u toj zemlji.

Od mjeseca maja 1936 francusko-engleski odnosi znatno su se izmjenili. dolazak Narodnog fronta na vladu u Francuskoj nije bio nimalo po volji engleskim konservativcima (desnicarima), iako se je nova vlada trudila svim silama da ispravi ono sto je pokvarila Lavalova, narocito prilikom abesinskog rata. U zelji da izgladi taj spor Francuska je morala da pravi krupne ustupke Velikoj Britaniji. Usprkos svega toga desnicarska Engleska nije mogla nikako da se pomiri s time, da u Francuskoj ostane na vladi Narodni front, jer je u tome vidjela opasnost da se i u drugim zemljama stvore slicni frontovi. Bojeci se toga, desnicarska Engleska namjerno je ohrabrivala zlocinacki talijanski i njemacki fasizam. Glavna briga engleskih kapitalista bila je ta, da Francusku dovede na "pravilan put" to jest, da razbije Narodni front.

U septembru 1936, ti isti krugovi, iz straha da ce vlada Leona Bluma ostvariti program Narodnog fronta, poduprli su svom snagom izazivanje financijske krize u Francuskoj, sa svrhom da obore franak, a zatim samu vladu. U isto vrijeme bila je Francuskoj od strane engleske vlade nametnuta politika "Ne intervencije" ali tako vjesto, da je to Francuska sama trazila.

Da bi englesku sacuvala uz sebe radi kolektivne sigurnosti Francuska je morala da Engleskoj pravi ustupke u svojoj vanjskoj i unutarnjoj politici. Greska francuskih politicara bila je u tome, sto nijesu vidjeli da ti ustupci idu na stetu, a ne na korist kolektivne sigurnosti. U nizu gresaka koje je pocinio francuski ministar vanj. posl. Delbos, najveca je svakako ona, nazvana "Ne intervencija" u spanskom pitanju. To nije bila politika francusko-engleskog saveza, nego politika podredjivanja Francuske interesima engleskog kapitala. Istina engleski kapital imao je razloga da se nekad zabrine, da njegovi interesi u Spaniji ne budu potisnuti od njemackih konkurenata. Ali on bi se zadovoljio da nesto i izgubi, samo da rat ne dobije spanska republika, jer je jasno da ce republika poslje pobjede krenuti i u ekonomskom pogledu putem svoje nezavisnosti. Osim toga poznato je da je engleski kapital u Spaniji vezan za talijansko-njemacki, kao sto je to, na primjer, slucaj sa Rio Tintom i Metallgeselschaft iz Frankfurta. Treba —prama tome— da spanska republika izgubi, da bi se spasila buducnost tih trustova.

Posto je izazvala zastoj u unutrasnjem socijalnom rjesavanju Francuske i nametnula joj politiku "Ne intervencije", desnicarska Engleska na celu internacjonalne reakcije produzila je daljnje izvadjanje svog plana. Trebalo je Francusku povratiti u doba prije Narodnog fronta i snjom skupa stvoriti najuzu saradnju sa fasistickim drzavama. To bi bilo moguce postignuti jedino ako bi se francuske komuniste iskjucilo iz parmlamentarne vecine. Uvjerenje da je to moguce, stvorio je u engleskim reakcionarnim krugovima francuski ambasador u Londonu, koji je kao i skoro svi francuski diplomatski prestavnici prikazivao Narodni front kao jednu "sramnu i prolaznu bolest".

Imajuci u vidu sve te planove, narocito onu o udaljavanju komunista iz parlamentarne vecine, bice jasno zasto je Chautemps (Sotan) onako neumjesno u parlamentu nastupio protiv komunistickog poslanika Remete-a i izazvao krizu, iako njegovoj vladi nije bilo izglasano nepovjerenje. Chautemps je izazvao politicku krizu po planu engleskog kapitala.

Za engleski kapital bilo je od narocite vaznosti da se u Francuskoj obrazuje vlada sa desnicarskim teznjama. U ocekivanju je nova intervencija fasistickih drzava u Spaniji, jaca nego sve dosadasnje. Potrebno je bilo da se francuska vlada isto kao i engleska ne usprotivi toj intervenciji, odnosno da na nju ne odgovori ostrim mjerama, a to bi naravno bilo osigurano, ako bi vlada bila vise na desno i ako nebi zavisila od komunistickih glasova.

Osim toga, Francusku je trebalo priblizit Njemackoj, a udaljiti od Rusije. Tu zadacu je vjerovatno dobio bivsi presjednik vlade Flandin, koji je poslje svog zagonetnog puta u Njemacku (kao sto je to ucinio i lord Halifax) imao sastanak u Kanu (Francuska) sa Vansittardom i John Simonom.

Da je taj udar engleskog kapitala uspio, Francuska bi bila napustila svoj pakt sa Rusijom i istodobno presla na stranu fasistickih drzava. Da bi u francuskoj javnosti bilo stvoreno pogodno raspolozenje za tu promjenu, desnicarska organizacija C. S. A. R. trebala je da u Francuskoj izvede niz provokaterskih atentata, koji su se morali prepisati komunistima, kao sto je to bilo napravljeno u Njemackoj sa paljenjem Reichstaga.

Medjutim, stvar je propala. Atentatori C. S. A. R.-a su otkriveni, poapseni, i dali na istrazi priznanja, prama kojima su otkriveni tragovi koji iz Italije i Njemacke vode preko njihovih konzulata u organizaciju C. S. A. R.

Plan engleskog kapitala nije uspio ovaj put radi budnosti najpouzdajih elemenata Narodnog fronta, koji hoce da Francusku povedu ispravnim putem i izvuku iz te opasne zavisnosti od danasnjeg Londona.

Vnitrní nebezpecí v Csr

Fronta velezrady zvedá hlavu

Královsko-fasisticky puc v Rumunsku a hitlerovsky rezim, ktery tam zavedl Goga, jsou mocnym povzbuzením choutek ceskoslovenské reakce. Prosincovy reakní blok —vytvoreny pred presidentskou volbou v roce 1935, zahájil siroce zalozeny vnitropoliticky utok. Je to predseda agrární strany Beran, ktery zcela otevrene propaguje, organisuje a staví se za dalekosáhly obrat státní politiky do prava. Staví se za vytlacení socialistickych stran z koalice a vytvorení vlády agrární reakce s Hitlerovym agentem Henleinem, agentem polskych plukovníku Sidorem a "narodnesjednocenym" fasistou Hodácem.

Je uz dávno známo, ze agrární pravice, tato spolecnost karteláru a mnohonásobnych hospodárskych a politickych velezrádcu, která dala zivot Gajdovu fasistickému hnutí, a kdyz toto se zhroutilo, nestítíc se podvodu a podvrzenych listu, zabezpecila beztrestnost henleinovské rozvratné práci. Spojení s Hitlerovymi agenty, návstevy v III. risi a protektorát nad Henleinem obstarávali do nedávna Vrany, Stoupal, Kahánek. Beran se snazil zachovávat zdání postoje mezi demokratickymi malorolnickymi masami a pravicí ve strane. Jeho jednoznacny príklon k fasistickym zivlum, jím zdurazñované politické plány svedcí, ze nyní celá politika agrární strany bude se ubírat po linii totalitních vzoru a ze Beran sám touzí po diktátorskych ruzcích.

Tento moment ve vyvoji ceskoslovenské státní politiky je velmi nebezpecny. Je organisováním vnitrní protidemokratické vzpoury proti republice ve chvíli, kdy nejnebezpeceneji hrozí vnejsí hitlerovsky neprítel.

Politické plány ceskoslovenské reakce jsou vseobecne známy: ve vnitrní politice generální útok proti delnickym stranám, vsem sociálnim vymozenostem, proti základním obcanskym a demokratickym právum. V zahranicní politice odbourání spojenectví s mírovymi státy, se Sovetskym Svazem a Francií a úplné vydání Ceskoslovenska do rukou Hitlera.

Politika nejzbabelejsí fasistické diktatury a zrady národa.

Siroky, frontální nástup ceskoslovenské reakce je tím nebezpecnejsí, ze fasisticka a fasisty vedená hnutí jsou jednotná ve svych cílech i své bojové taktice, kdezto obrovské demokratické, protifasistické hnutí je stále jeste roztrístené. Bylo by smesné myslet si, ze vudcové demokratickych stran si neuvedomují hrozící nebezpecí.

Vzdyt dokonce "Lidové listy", orgán Srámkovy lidové strany varuje:

"Nás hitlerismus domácího razení predstavuje dnes agrární strana se svymi politickymi obeznicemi. V nem se skryvá obratne pro nasi demokracii hrozba mnohem horsí, nez ve fasismu (Gajdove), v nejlepsích jeho letech... Ani Ceskoslovensko nemá zustati usetreno velkych politicko-ideologickych boju, jez zachvívají celou Evropou. Rícáme to prímo a s otevrenosti hodnou této veci: je lepsí a zájmu státu prospívá víc, podívámeli se nebezpecí v tvár, nez budeme-li o nem jen suskat u kavárenskych stolku. Na velky a konecny zápas ceskoslovenské demokracie a protidemokratického a protilidového hitlerismu musí se prece ceskoslovensky lid pripravit a rádne!"

Vyslovne zádají prípravu ceskoslovenského lidu na velky zápas. A zatím vidíme zhoubnou roztrístenost demokratickych sil a stranické boje, jako by se nechumelilo. Vidíme na príklad, ze do jistych orgánu národne socialistické strany se vloudili usvedcení politictí lumpové, jako takovy Vajtauer, ktery tam denne provádí drobnou, otravnou práci v hitlerovském duchu, vnásí do ceskoslovenského lidu duch porazenectví, nesváru a hrube urází spanelskou Lidovou frontu a její slozky glorifikuje vrahy spanelského lidu.

Nám, predvoji ceskoslovenské demokracie, ovsem nestací s obavami sledovat tento vyvoj. Musíme zasáhnout. Durazne se obracíme na ceskoslovensky lid, na socialistické strany, na vsechny demokratické organisace: ukoncete bratrovrazedné boje! Je nejvyssí cas sjednotit demokratické síly, sjednotit rady v jednu frontu, která jedine bude s to odrazit vnitrní a vnejsí fasisticky nápor.

Biblioteca Nacional de España

Poučení z Teruelu

BITVA JE VYHRÁNA

Velkou bitvu o Teruel mozno povazovat nyní, témer 6 nedel po dobytí mesta republikánskými vojsky a po odrazení dlouhé rady neobycejne tvrdych fasistickych protiútoku za vítezne skoncenou.

Tato velká operace, svou vojenskou velkorysostí a náhlostí nejen prekvapila svet, ale mocne pozvedla váznost mladé republikánské armády v ocích cizích státu a vojenskych odborníku a naznacila víteznou perspektivu Spanelské republiky. Je vsak predevsím obrovskym zdrojem positivních zkusenostf pro nasi armádu a pro obranné sfly vsech národu. Je na nás, abychom z jejich poucení cerpali co nejvíce.

Jak jsme vyhráli bitvu?

I. etapa. 15 .prosince ráno v 7 hodin, byl za nejhorších povetrnostních podmínek, za úcasti mechanickych zbraní a motorisovanych oddílu od severovychodu zahájen

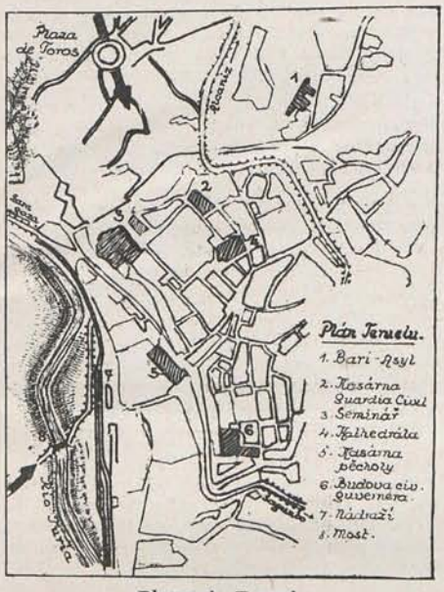

Plano de Teruel.

útok na trat Teruel-Zaragoza. Téhoz dne bylo dobyto Concudu a neprátelskych opevnení u Galiany, odpoledne pak dobyla od jihozápadu postupující kolona San Blas, Bucu a Campillo a obsadila návrsí La Pedrera a u Casa de Cura. — 16. pros. byla dobyta vyznamná, pro obranu Teruelu rozhodující kota 1076. — 17. jsme dobyli Villastar, vytlacili neprítele s rady strategickych, dobre zajistenych opevnení a pronikli az ke staremu hrbitovu teruelskému (Cementerio). 18. byla dobyta La Granja, vesnice Galiana a jeste téhoz dne vyciste no území kolem trati na Zaragozu, zatím co úderné brigády obsazovaly návrsí nad mestem. — 19. prosince zacala bitva o mesto koncentrovanym utokem trech kolon. Postupne bylo dobyto prusmyku Escandon, hrebenu Las Hoyos s pevnostmi Pancho Villa a Las Rosas. Po dobytí Casa de Cascejale dostává se sbor az k bycí aréne Teruelu. Druhá kolona postupuje od jihu, z La Granja pres Castralbo a Stary hrbitov (cementerio), kde jiz zacal bezprostrední boj o mesto. — 20. prosince je boj o mesto v plném proudu. Bycí arena, vysoky obloukovy most pres Turii, nádrazí a ctvrt Carrel byly koristí do noci, pri svetle reflektoru trvajícího zápasu. — 21. prosince proniká republikánská armáda do vnitrních ulic mesta a postupne cistí jejich odporu. Neprítel, az na znacné množství vojáku zajatych republikány stáhl se se znacnou posádkou do cetnickych (guardia civil) kasáren, do vládní budovy (Banco de España) a do semináre. Zatím provedla republikánská vojenská a dosazená obecní správa evakuaci civilního obyvatelstva.

II. etapa vyznacuje se nekolika charakteristickymi rysy: Zurivym zasazením vsech uvolnitelnych sil fasistické armády, jejich hasarním náporem na republikánské posice s cílem proniknout do mesta a spojit se se zbylymi hnízdy fasistického odporu. Tvrdy a bezohledny nápor je veden kvapne, bez taktické promyslenosti, takze republikánské vojsko, posílené svezími reservami a pevne zakotvené v betonovych posicích, vybudovanych jeste nemeckymi odpornfky, drtí kolony utocníku na linii Concud-San Blas-La Muela de Teruel-Villastarská silnice. 7. ledna se hroutí fasisticky odpor uvnitr Teruelu a jeho vojenstí velitelé, Rey d'Harcourt a Barba se vzdávaji spolu s velkym poctem posádky. Tím koncí druhá etapa boje o Teruel, etapa ,na kterou bezprostredne navazuje dalsí období ustavicnych pokusu fasistu, odcinit velkou vojenskou a politickou porázku vrháním do boje dalsích a dalsích reserv, bez ohledu na ztráty na smys operací Tyto ataky, nesoucí vsechny vnejsí znaky zmatenosti a nepromyslenosti, hroutí a lámou se jedna za druhou. Není náhodou, hlásí-li vsechny zprávy posledního tydne v lednu, ze na teruelské fronte je bojová linie celkem ustálena a vládne pomerny klid. Bitva o Teruel se skoncila ve vsech svych etapách vítezstvím republikánu.

Jirí Zhor

TERUEL

Pohrební rec pripravena,
uz ji hrobar mluvit chtel.
Do programu prisla zmena.
Jmenuje se Teruel.

Hra je dosud nedohrána,
umre jen, kdo umrít chtel.
Po noci jde úsmev rána.
Jmenuje se Teruel.

Marne zvoní zivym hrana.
Nezvítezí drzost cel.
Hra je dosud nedohrána.
Zkazil plány Teruel.

Ríkanku si básnír ríká,
pajan radostí by pel.
Zakuklenec at si zvyká
na slovícko TERUEL.

U ZNAKU POBJEDE

Ako bacimo pogled natrag, pa od pocetka spanskog rata do pobjede na Teruelu proucavamo razvitak borbe, moramo da sa najvecim zadovoljstvom ustanovimo, da se je spanska narodna vojska neobicno brzo popela na visinu prvorazrednih medjunarodnih armija. Nijedan od starih ratnika ne zaboravlja u kakvom je stanju bila prvih dana. To u stvari ni nije bila vojska, nego gomila milicionera, koja nije znala —tako reci— ni da pusku drzi u rukama. Vojno imijece je kao i svako drugo. Njegovo izucavanje trazi dugi, postojani rad, potpuno posvecivanje vojnom obrazovanju, zaseban vojni zivot, protkan do najmanje sitnice najstrozom vojnom disciplinom. Sve je to bilo nepoznato prvim spanskim borcima i strano njihovom odgoju. Svaki pokusaj da se to u najkrace vrijeme postigne, bio je skopcan sa najvecim poteskocama i izazivao opasno negodovanje u redovima milicjonera. Pomanjkanje kadrova sililo je da se na celo jedinica postave politicki pouzdani, ali u vojnom pogledu nespremni ljudi, ili obratno, vojnicki spremni, ali politicki skroz nepouzdani, koji su traili priliku da bace cijele jedinice u ruke vec unaprjed izvjestenog neprijatelja. Ova je okolnost, pored direktne opasnosti, porazno djelovala na moral trupa, unistavajuci kod vojnika prama starijima povjerenje, koje je bezuvjetno potrebno u svim prilikama. I onda kad nije bilo nista u stvari, saputalo se je o izdajama i o "stvarima koje nijesu bas u redu".

Teruel je mnogo vise nego jedna sjajna pobjeda. Sa cisto vojnog strategijskog i taktickog gledista i radi brzine, tacnosti i savjesnosti u izvrsavanju zadataka, on ce nesumnjivo sluziti kao primjer u historiji ratova. Ali ima nesto, sto nas pored toga —i vise nego to— cini zadovoljnim u neogranicenoj mjeri, a to je [illegible] povjerenjem gledala u svoje vodstvo. Po[illegible] koji su branili od nas zauzete polozaje, [illegible] dala je [illegible] povjerenje i pokazila svakom obicnom vojniku dokaz, da je neprijatelj bio slabo izvjesten o nasim planovima. U buduce ce vojnici bez najmanjeg kolebanja sa jos vecim povjerenjem predavati sudbinu u ruke svog pouzdanog i sposobnog vodstva.

Drugo, sto po vaznosti ne zaostaje za prvim je to, da su sve operativne snage, vise nego ikad do sada, sacinjavale jednu granitnu cjelinu, koja se je u svim svojim djelovima i djelicima kretala kao *jedan* organizam. To nije samo zasluga vodstva nego svih podredjenih, zavrsavaluci se na samon obicnom vojniku, koji je pokazao u uzasnoj studeni terenskim preprekama i neprijateljskoj vatri prvorazredne odlike ratnika. Ti su isti vojnici nekoliko dana kasnije izdrzali i snazno odbili mahnitu fasisticku kontraofenzivu, gdje je oko sto sedamdeset neprijateljskih aviona istresalo skoro neprekidno stotine tona razornih i zapaljivih bomba. Nezapamceni u Spaniji broj topova neprekidno je bljuvao granate, a poslje toga, ogromna snaga pjesadije predvodjena masom tankova krenula je u napad. Potpuni neuspjeh te fasisticke kontraofenzive, koja ih je stajala oko 50.000 mrtvih i ranjenih, to je druga velka pobjeda spanske narodne vojske. Plod Frankove tako dugo najavljivane i razvikane ofenzive bio je pad Teruela, ali u nase ruke. Svi njegovi napori da ga makar i uz najteze zrtve povrati, dozivili su potpuni slom. I danas, umjesto da bude negdje na nasoj obali kod Kasteljona ili Sagunda, kako je on to snivao, nasao se je nekih dvadeset kilometara blize Saragosi, gubeci jedan od najvaznijih strategijskih polozaja i nadu da ce taj plan bilo kad ostvariti.

Gubitak u materijalu, a narocito u ljudstvu, vrlo je tezak. Ko ce nadoknaditi taj gubitak? Musolini, Hitler ili Portugal? Japan je predaleko!

U Njemackoj narod sve vise negoduje radi svega, posebno radi Spanije. U Italiji, u Milanu, cetrdeset teskih bombarderskih aviona, spremnih da krenu u Spaniju, bilo je unisteno na misterijozan nacin. Taj misterij nije jos rasvjetljen, iako je sest stotina uapsenika podvrgnuto ispitivanju "prokusanim mjerama" po posebnom odjeljenju O. B. R. A.-e. Nekoliko talijanskih oficira, prije nego sto su preuzeli komandu svojih jedinica, koje su trebale da krenu za Spaniju, prebjeglo je preko granice. U Portugalu je ot-

EL VOLUNTARIO DE LA LIBERTAD
EDICION CHECO, ESPAÑOL, YUGOSLAVA
No 7 DE FEBRERO 1938

Biblioteca Nacional de España

krivena zavjera na vrlo sirokoj osnovi u koju su umjesane i neke krupnije vojne licnosti. Sve to otkriva iz temelja nezdravo stanje fasistickih drzava, koje tesko zabrinjuje njihovo vodstvo. Slati u tim prilikama svoje trupe u Spaniju, protiv volje cak i najjacih pristasa, znaci igrati se vlastitom sudbinom.

U medjuvremenu, svjetska demokracija, ne tako odlucno preko svojih prestavnika koliko preko svojih masa, trazi energicne mjere protiv uzrocnika rata u Spaniji i Kini.

Teruel je i u tom pravcu proizveo blagotvoran preokret. Armija koja je kadra da izvede tako zamrsenu vojnu operaciju sa briljantnim uspjehom —nije horda, nego organizovana snaga, koja zna sta hoce. Ona je izraz cvrste narodne volje i vjere u pobjedu. Vlada kojoj se ta vojska tako slijepo pokorava stoji sigurno na svojim nogama, poduprta odlucno od naroda, stisnutog kao pesnica. Sto ce biti kad jednog dana pobjedonosna republikanska i jedina Spanija bude izrazavala svoju zahvalnost— svakome prama zasluzi?

Engleski zu Laburisti (socjalisticko-radnicka partija) u tri grupe na smjenu posjetili Spaniju Narodnog Fronta i bili svjedoci jezovih slika, koje je za sobom ostavila avijacija, tehnicki usavrsenih zlocinaca. Po ulicama Barcelone i drugih mjesta lezala su raskomadana trupla mirnog pucanstva: staraca, zena i djece.

"Kazite svima —ogorceno je telefonirao iz Madrida u London vodja puta poslednje laburisticke grupe— da se zgrazamo nad divljastvom fasizma, koje se ispoljava, zahvaljujuci drzanju demokracije."

Engleskoj javnosti nece biti tesko da predoci kako to izgleda. Ona vjerovatno jos nije zaboravila njemacku avijaciju za vrijeme svjetskog rata.

Ali sve to ne smeta naseg pretsjednika vlade, da na najvidniji nacin izrazava svoje simpatije Berlinu i Rimu, iako dobro zna (jer se ve uvjerio) da su simpatije citavog naroda na drugoj strani. Jeli to pretjerano omalovazenje narodne volje ili prevelika smionost? —Mozda jedno i drugo.

U svakom slucaju, usprkos tamnih oblaka, mi vedro gledamo u buducnost —i to s pravom— jer smo sigurni svoje pobjede.

A "Masaryk batalion"

"PETÖFI" SZÁZADA

A magyar ajkú önkénteseknek nem kell külön magyarázat, hogy ki volt Petöfi es ezért ez a kis bevezetés, ha magyarúl is, elsösorban azoknak szól, kik közelebbröl még nem ismerik.

Petöti Sándor nem csak a legnagyobb magyar lírai költö volt (1822-49) de a 1848-49 — es magyar szabadságharc legbátrabb es legelörelátóbb képviselöje is, aki minden erejét — és igy termeszétesen költöi tehetségét elsösorban a nemzeti felszabadulás szolgálatába állította. Mi sem természetesebb, minthogy az "Egy gondolat bánt engemet..." cimü költemény szerzöje fegyverrel kezében is védte hazáját a magyar urak altal behívott es támogatott idegen zsoldosokkal szemben. A vilagszabadság egyik legbátrabb lantosa és harcosa a segesvári (Erdély) csatában, 1849 julius 31-én esett el.

Már e néhány sor is mutatja, ha Petöfi ma élne, Franco, Hitler és Mussolini ellen harcolna ép oly hévvel, mint annak idején a magyar szabadságharc ügyéért harcolt. Es ezért méltó arra, hogy itt, a Spanyol harcmezökön l e n g j e n zászlaja. Másrészt büszkeséggél tölt el minket, Szlovenszkóról és Kárpátaljáról idekerült magyar önkénteseket, hogy cseh, szlovák és német hontársainkkal karöltve a "Masaryk" batalionban egyesülve a mai muszkavezetök ellen, Petöfi zászlaja alatt harcolhatunk. Ezzel nemcsak Petöfi es Masaryk szellemében járunk el, hanem a cseh és magyar dolgozók közötti kapcsot is még szorosabbra véljük füzni.

Hogy alakult meg a Petöfi század?

Kikepzötáborunkban még csak híre járt a n n a k, h o g y alakulóban van egy csehszlovák batalion, mikor 10-20 magyar fiu egyszerre, anélkül, hogy összebeszéltek volna- elöállot a már náluk kész javaslattal, hogy az ezen batalion keretén belül megalakulandó magyar századnak, Petöfi nevét kell viselnie. Nem telt el 3 hét sem és a javaslat valóra vált. A Masaryk batalion uj székhelyén már "berendezkedett", megtörténtek a végleges beosztások, ugy hogy várva-várt álmunk megvalosulhatott... Felejthetetlen óra volt.

Annak dacára, hogy semmi "különös" nem történt, valamennyien ugy éreztük, hogy ez az ora életünk legszebb orái közé tartozik. Maga a gyülés a legegyszerübb keretek között folyt le. Hiszen minden beszédnél es külsö pompánál fényesebben beszélt maga a cél. Hiszen nem történt semmi... Egy kis spanyol faluban egynéhány magyar önkéntes -a "Masaryk" batalion magyar százada -összeül és kimondja, hogy a század Petöfi nevét fogja viselni. Persze zászlót is csináltattunk, vörös selyem a népfront csillagával, egyik sarkában a spanyol, a másikban pedig a csehszl. szinekkel. Továbbá elhatároztuk, hogy a zászloba belehimeztetjük a következö feliratot: "Batalion Masaryk, comp. Petöfi század".

Itt egy kedves, nagyon jellemzö élményt kell megemlitenem: a zászlot az egyik házba vittük, amelyröl tudtuk, hogy lányok lakiák, akik himzést vállalnak. Kiteritjük a zászlot es megmagyarázzuk, hogy mit akarunk. Petöfi neve emlitésénél az egyik lány megkérdi, hogy ki az?

Megmondjuk, hogy magyar költö volt. "Poeta húngaro?" ismétli a lányok anyja, "igen, ismeren ezt a nevet". El sem kepzelhetö az az öröm es büszkeség, amely minket elfogott, hallva, hogy Petöfi neve még ebben az elhagyott kis spanyol faluban is ismert név. Közben Prágából kaptunk egy kis Petöfi képet is, ugy hogy most már semmi sem hiányzik, mint a mielöbbi alkalom, hogy igeretünkhöz hiven ugy harcoljunk a fasizmus ellen a löveszárokban is, ahogy maga Petöfi harcolna: Elöre a szabadságért a fasizmus ellen.

Vetzler BENÖ

KALENDAR MEZINARODNICH BRIGAD

Krasne provedeny s fotografiemi z boju a zivota dobrovolníku a Spanelska, práve vysel nákladem Komisariátu M. B. - Hromadné objednávky (cena vytisku 5 peset, pri doporucenych zásilkách prímo na zahranicní adresy 6 peset) ridte zároven s predplatnym na redakci «Voluntario de la libertad, edición checoslovaco-yugoslava, Barcelona, Pasaje Méndez Vigo, 5.

Poucení z unora

D.koncení s 1. str.

—sjednotivse vsechny protifasistické organisace lidu zdolání fasistického povstání, ale nade vse vytvorilo lidovou základnu pro zdolání dávno pripravované imperialistické invase, materielne mnohem mocnejsích státu.

Nyní, kdyz Lidová fronta se prubehem obcanské a nynejsí osvobozovací války ukázala zárukou vítezství na bitevním a politickém poli, platí pro nás, vojáky její slavné L i d o v é armády stejne jako pro spanelsky lid a ostatní národy jedno vudcí heslo, jeden imperativní príkaz: poucivse se z tragickych porázek a slavnych vítezství, uciníme za vsech okolností a vsude vsechno, aby jednota lidu a vsech demokratickychh sil byla vytvorena, posílena a vedena ke konecnému vítezství.

Sociedad General de Publicaciones, E. C.—Borrell, 243 - 249. Barcelona.

Biblioteca Nacional de España